اورتودوقسيا

آخلاقی و دینی رساله

مدیر مسؤل : ملەتیوس لوقاکیس   محل ادارە : فنار روم پطريقخانه

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

('Απρίλιος 1926 — Μάρτιος 1927)

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ

Καθηγητὴς Ἱ. Θεολ. Σχολῆς Χάλκης

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Τύποις «Φαζιλὲτ» Τάσσου Βακαλοπούλου

1927

Ἔτος Α΄ 30 Ἀπριλίου 1926 Τεῦχος 1

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ
Καθηγητὴς Ἱ. Θεολογ. Σχολῆς Χάλκης

Πρὸς τοὺς ἀναγνώστας,

Θεωροῦμεν ἑαυτοὺς εὐτυχεῖς διότι εὑρισκόμεθα εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ ἀναγγείλωμεν εἰς τὸ σεβαστὸν κοινὸν ὅτι, εὐμενεῖ ἀδείᾳ τῆς σεβαστῆς ἡμῶν Δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως, πρὸς ἣν θερμὰς διὰ τοῦτο ἐκφράζομεν εὐχαριστίας, προβαίνομεν σὺν Θεῷ εἰς τὴν ἔκδοσιν περιοδικοῦ θρησκευτικοῦ, ἠθικοῦ, φιλοσοφικοῦ καὶ φιλολογικοῦ ἀκόμη περιεχομένου ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ὀρθοδοξία».

Εἰς τὴν ἀπόφασιν ἡμῶν ταύτην ἤχθημεν ἐκ τοῦ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος, ὅπως παράσχωμεν, ὅσον τὸ ἐφ᾿ ἡμῖν, εἰς τοὺς ἀξιοτίμους ἀναγνώστας ἡμῶν πνευματικὴν τροφὴν ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἀναζωπύρησιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος καὶ τὴν ἠθικὴν ἐν γένει ζωήν. Ἐν τῇ μελέτῃ τῶν διαφόρων φιλοσοφικῶν καὶ κοινωνικῶν ζητημάτων, τῶν ἀπασχολούντων ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ τὰ ἄτομα, τὰς οἰκογενείας καὶ τὴν κοινωνίαν ὁλόκληρον, κατευθύνουσαν ἀρχὴν θὰ ἔχωμεν τὴν ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ ἀδελφωσύνης διαβίωσιν πάντων ἡμῶν ὡς ἀτόμων, ὡς οἰκογενειαρχῶν, ὡς κοινωνικῶν παραγόντων, ὡς βάσιν ἔχοντες, ὅτι πάντες τέκνα ἐσμὲν τοῦ αὐτοῦ Πατρὸς τὴν κατ᾿ ἄνθρωπον ἠθικὴν ἡμῶν τελείωσιν ἐπιζητοῦντες.

'Επειδὴ δὲ πρῶτος συντελεστικὸς παράγων διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ προορισμοῦ τούτου τοῦ ἀνθρώπου τυγχάνει κατὰ τὰ θεόθεν ἡμῖν παραδεδομένα καὶ ὑπὸ τῆς καθ' ὅλου ἱστορίας μεμαρτυρημένα ἡ ἁγιάζουσα ἡμᾶς 'Εκκλησία, διὰ τοῦτο ἐν τῷ περιοδικῷ ἡμῶν τούτῳ σοβαρῶς θέλομεν ἐπιστήσει τὴν προσοχὴν ἡμῶν καὶ εἰς τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν πληρεστέραν παρακολούθησιν τῆς ὅλης 'Εκκλησιαστικῆς κινήσεως τῆς τε ἡμετέρας καὶ πάσης ἄλλης 'Εκκλησίας, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐξυπηρετοῦμεν τὴν μεταξὺ αὐτῶν ἀμοιβαίαν γνῶσιν τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς αὐτῶν κινήσεως.

Πρὸς εὐστοχωτέραν ἐξυπηρέτησιν τοῦ προγράμματος ἡμῶν προσελάβομεν ὡς διευθυντὴν τῆς συντάξεως τὸν ἐλλογιμώτατον κ. Βασίλειον 'Αντωνιάδην, καθηγητὴν τῆς ἐν Χάλκῃ 'Ιερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς, γνωστὸν ἐν τῷ θεολογικῷ καὶ καθόλου ἐν τῷ κόσμῳ τῶν γραμμάτων διὰ τὰς σοφὰς αὐτοῦ θεολογικὰς καὶ φιλοσοφικὰς συγγραφάς, ἰδιαίτατα δὲ διὰ τὴν περὶ τὰ ἠθικοκοινωνικὰ προβλήματα ἐμβρίθειαν αὐτοῦ.

Πεποίθαμεν, ὅτι ἡ προαίρεσις ἡμῶν αὕτη δεόντως θέλει ἐκτιμηθῇ, καὶ ὅτι θὰ τύχωμεν τῆς ἐπιεικοῦς κρίσεως τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν, ἐὰν ἐλλείψεις τινὰς παρουσιάσῃ εἰς τοὺς πρώτους αὐτοῦ ἀριθμοὺς μέχρι τοῦ τελειοτέρου αὐτοῦ καταρτισμοῦ, καὶ ὅτι ἀμέριστος θὰ παρασχεθῇ αὐτῷ ἡ ἠθικὴ ὑποστήριξις λαμβανομένου μάλιστα ὑπ' ὄψιν, ὅτι μοναδικὸν τυγχάνει τὸ περιοδικὸν τοῦτο ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπὸ ἀπόψεως περιεχομένου.

Καίτοι ἡ σχετικὴ Κυβερνητικὴ ἄδεια προβλέπει τὴν ἑβδομαδιαίαν ἐμφάνισιν τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ, ὅμως διὰ λόγους τεχνικοὺς ἐπί τι διάστημα θὰ ἐμφανισθῇ ὡς μηνιαῖον κατ' ἀρχάς, κατὰ δεκαπενθημερίαν εἶτα, μέχρις οὗ κατορθωθῇ ἡ ἑβδομαδιαία ἔκδοσις αὐτοῦ, ἥτις διαλαμβάνεται εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

Θέλοντες νὰ ἐκφράσωμεν ἰδέαν τινά, ὅλως ἢ ἐν μέρει κοινήν, ἢ καταφεύγομεν εἰς λέξεις ἤδη ἐν χρήσει οὔσας καὶ προσαρμόζομεν αὐτὰς πρὸς ὅσον οἷόν τε ἀκριβῆ ἀπόδοσιν οὗ θέλομεν νοήματος, ἢ ἐξ ὑπαρχῆς πλάττομεν λέξεις ἐπὶ τούτῳ καὶ ὅρους προσφόρους.

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἐνεργοῦμεν, οὕτως εἰπεῖν, δημιουργικῶς, ὡς μὴ ἐκ τῶν λέξεων ἀρυόμενοι τὰ νοούμενα καὶ κατὰ τὰ ὀνόματα ρυθμίζοντες τὰ νοήματα, ἀλλὰ τοὐναντίον τὸ γράμμα ρυθμίζοντες κατὰ τὸ πνεῦμα. Ὑποθέτω ὅτι τὰ νῦν πάγκοινα καταστάντα ὀνόματα ***ὀρθόδοξος, ὀρθοδοξία, ὀρθοδοξεῖν,*** δὲν ἦσαν ὅλως ἄγνωστα τοῖς θύραθεν. Πλὴν παρ' ἐκείνοις ἐχρησιμοποιοῦντο κατ' ἔννοιαν εὐρυτέραν καὶ γενικήν, πρὸς δήλωσιν πάσης ὀρθῆς ἀντιλήψεως καὶ γνώμης, ἐν ᾧ ἐν τῇ γλώσσῃ τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἔχουσιν εἰδικωτέραν χρῆσιν. Ἐκφράζουσιν ὅπερ ὁ Ἀπόστολος ὠνόμασεν ***ὀρθοτομεῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας,*** κρατεῖν δηλ. καὶ φυλάττειν ἀνόθευτα καὶ ἀπαράφθορα τὰ παραδεδομένα δόγματα καὶ διδάγματα τοῦ κηρύγματος τοῦ εὐαγγελικοῦ, τῆς πίστεως τῆς χριστιανικῆς, καὶ τοῦτο ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς ἤδη τότε ἀρξαμένας νοθεύσεις αὐτῆς.

Ὥστε ὁμιλοῦντες περὶ ***ὀρθοδοξίας*** οὐδὲν ἄλλο νοοῦμεν εἰμὴ αὐτὴν τὴν ὀρθῶς νοουμένην καὶ ἀπαράφθορον τηρουμένην χριστιανικὴν θρησκείαν, αὐτὸν τὸν γνήσιον χριστιανισμόν, καὶ ἐν οἷς διαλαμβάνει περὶ τῶν πιστευτέων, περὶ τῶν ἄρθρων τῆς πίστεως, καὶ ἐν οἷς ὑφηγεῖται τὰ πρακτέα, ὑπογράφει διδάγματα καὶ παραγγέλματα περὶ λατρείας θεαρέστου καὶ περὶ βίου χριστιανοπρεποῦς.

Ἡ ὀρθότης δηλαδὴ τῆς ὀρθοδόξου ὁμολογίας ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς συμφωνίας αὐτῆς πρὸς τὰ παρὰ τοῦ Κυρίου καὶ παρὰ τῶν Ἀποστόλων παραδεδομένα, καὶ ἐπειδὴ τὸ πρῶτον καὶ κύριον δὲν εἶναι ἡ λέξις καὶ τὸ γράμμα, ἀλλ' ὁ νοῦς καὶ τὸ πνεῦμα, διὰ τοῦτο τὸ γνήσιον ***πνεῦμα τῆς ὀρθοδοξίας*** κατ' οὐσίαν συμπίπτει πρὸς τὸ γνήσιον πνεῦμα τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ὅπως αὕτη, «ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου καὶ ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων βεβαιωθεῖσα» (Ἑβρ. 2, 3), εὑρίσκεται μὲν ἐντετυπωμένη κατὰ τὰ καίρια ἐν ταῖς θείαις Γραφαῖς, διαφυλαχθεῖσα δὲ διὰ τῆς ζώσης καὶ ἀπ' αὐτῶν ἀπορρεούσης παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐκωδικοποιήθη κατὰ καιροὺς ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν διαδεξαμένων αὐτοὺς

ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, τῶν οὕτω καλουμένων Πατέρων καὶ Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας.

Οὐδὲν τὸ θαυμαστόν, ὅτι οἱ μὴ ἀνήκοντες εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ οὕτως ἢ ἄλλως διϊστάμενοι πρὸς αὐτήν, διαμφισβητοῦσιν αὐτῇ τὴν οὕτω νοουμένην Ὀρθοδοξίαν, ὅτι θεωροῦσιν αὐτὴν κατὰ μικρὸν ἀποστᾶσαν ἀπὸ τῆς ἁπλότητος καὶ ἁγνότητος τοῦ νοῦ τοῦ Χριστοῦ, τοῦ πνεύματος τοῦ χριστιανικοῦ· διαμφισβητοῦσι δὲ οἱ μὲν εἰς τοῦτο, οἱ δὲ εἰς ἐκεῖνο τὸ σημεῖον τοῦ δογματικοῦ ἢ διοικητικοῦ αὐτοῦ συστήματος, καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τούτῳ, οἱ δὲ ἐπ᾽ ἐκείνῳ τῷ λόγῳ.

Ἀπόκειται εἰς τοὺς ὀρθοδόξους θεολόγους, ἢ ὡς λέγομεν σήμερον, εἰς τὴν ὀρθόδοξον θεολογικὴν ἐπιστήμην, νὰ ἀπαντήσῃ ψυχραίμως εἰς τὰς τοιαύτας ὑπονοίας καὶ αἰτιάσεις, καὶ ἐπὶ μόνῃ τῇ βάσει τῆς παγκοίνου ὁμολογίας γραπτῶν καὶ γνησίων μνημείων τῆς χριστιανωσύνης, νὰ διαπιστώσῃ, ὅτι ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ τὸ ***ὀρθοδοξεῖν*** δὲν εἶναι contradictio in adjecto, ὅτι εἰς τὰ καίρια καὶ κεφαλαιώδη σημεῖα τοῦ δογματικοῦ καὶ διοικητικοῦ αὐτῆς συστήματος οὐδὲν ὑπάρχει τὸ ἀντιβαῖνον οὔτε πρὸς τὸν νοῦν τοῦ Χριστοῦ, οὔτε πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν θείων Ἀποστόλων.

Ἄλλος ὁ λόγος περὶ ἐκείνων ἐκ τῶν ξένων ἢ καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων, ὅσοι ἀνεπιφυλάκτως ἀναγνωρίζοντες τῇ ὀρθοδοξίᾳ ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ τῷ δόγματι τὴν ταὐτότητα τοῦ πνεύματος τοῦ τε Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων, ἐν τῇ πράξει εἶναι διστακτικώτεροι, καὶ τοῦτο δι᾽ οὐδὲν ἄλλο, εἰμὴ διότι αἱ ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ἑκάστοτε καὶ ἑκασταχοῦ εὑρέθησαν ὑπὸ τοιαύτας διανοητικοῦ ἢ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος συνθήκας, αἵτινες ἥκιστα ἦσαν εὐνοϊκαὶ ἐὰν μὴ πρὸς ἐκτίμησιν τῆς ἀξίας καὶ ὑπεροχῆς ***τοῦ πνεύματος παρὰ τὴν ὕλην, τῆς οὐσίας παρὰ τοὺς τύπους,*** πάντως ὅμως πρὸς κατίσχυσιν, πρὸς ἐπικράτησιν τῶν εὐγενεστέρων καὶ ὑψηλοτέρων θεωρουμένων ἀξιώσεων τοῦ πνεύματος παρὰ τὰς ἐξωτερικώτερον καὶ χθαμαλώτερον χαρακτῆρα ἐχούσας φορὰς καὶ ἕλξεις, τῆς ἁπλῆς ὕλης, τῶν ἁπλῶν τύπων.

Οἱ τοιοῦτοι κριταὶ καὶ ἐπικριταὶ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας θὰ εὕρισκον αὐτὴν πληρέστατα δικαιολογοῦσαν ὃ φέρει χαρακτηριστικὸν ὄνομα, ἐὰν ἀπὸ τῶν τύπων, τῶν ἐξωτερικῶν μᾶλλον, ἀνυψοῦτο εἰς τὴν οὐσίαν, καί, ἀντὶ τοῦ κελύφους, παρεῖχε τῷ χριστεπωνύμῳ πληρώματι πρὸς βρῶσιν καὶ τροφὴν τὸν πυρῆνα τῆς ζωηφόρου χριστιανικῆς διδασκαλίας καὶ ἀγωγῆς. Ἐνδέχεται καὶ αἱ αἰτιάσεις αὗται, ἔστω καὶ οὕτω μετρίως ἐκφερόμεναι, νὰ εἶναι ἁπλῶς ὑπόνοιαι, μὴ ἀνταποκρινόμεναι πρὸς τὰ πράγματα.

Ἀλλὰ δύνανται αἱ ἑκασταχοῦ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι νὰ παρατρέχωσι καὶ τὰς ὑπονοίας ταύτας, μεθ' οἵας ἀδιαφορίας τὰ ἄλλα αἰτιάματα, ὡς ἐρειδόμεναι ἐπὶ τοῦ κύρους τῶν θείων Γραφῶν, τῆς Γεραρᾶς Ἀποστολικῆς Παραδόσεως καὶ τοῦ κύρους τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων τῆς ἔτι ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας; Ἢ ***μήπως ἔχει καὶ ἐνταῦθα τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ τὸ ἀρχαῖον λόγιον καὶ παράγγελμα τὸ «ὠφελεῖσθαι ἀπὸ τῶν κρίσεων καὶ ἐπικρίσεων τῶν ἄλλων, τὸ ὠφελεῖσθαι ἀπ' αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν» ;***

Δὲν σημαίνει τοῦτο ἀναγνώρισιν τοῦ ἐνδίκου τῶν ἐπικρίσεων καὶ κατακρίσεων αὐτῶν. Εἶναι πρόχειρος καὶ εὔλογος ἡ ἀπάντησις ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ ἐν τῇ ὑψίστῃ αὐτῆς ἀφαιρέσει καὶ ὑπεράρσει νοουμένη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ***ὡς βασιλεία ἐπουράνιος, καὶ οὐδὲν ἔχουσα κοινὸν πρὸς τὰς ἐπιγείους βασιλείας*** (Ἰω. 18, 36-37), πρὸ τῆς τελειώσεως αὐτῆς, ἐν ὅσῳ εὑρίσκεται ἐν τῷ παρόντι σταδίῳ τῆς ἀναπτύξεως αὐτῆς, ***τῷ ἐπὶ τῆς γῆς,*** δὲν δύναται νὰ ὑπέρκηται τῶν ὅρων καὶ ἐπηρειῶν τῆς ἐπιγείου ὑπάρξεως, τῶν ἐπιδράσεων τοῦ ἔξω ἀνθρώπου ἐπὶ τοῦ ἔσω, τῆς ὕλης ἢ σαρκὸς ἐπὶ τοῦ πνεύματος.

Ἀλλ' ἕτερον τοῦτο, καὶ ἕτερον τὸ ***ἐμπεπηγέναι εἰς μόνα τὰ ἐξωτερικὰ σήματα*** τῶν παραδεδομένων τύπων, καὶ ***μὴ ἀναδύεσθαι εἰς τὰ ζωογόνα καὶ πνευματικὰ αὐτῶν στοιχεῖα,*** τὸ ἀκούειν μὲν λ. χ. καὶ νῦν καθ' ὡρισμένας ἀκολουθίας ψαλλόμενα τὰ ἐν τῇ πρώτῃ ἤδη Ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τῇ βαπτίσει τῶν ἐνηλίκων καθιερωμένα ἐκεῖνα θεσπέσια τῶν τοῦ Ἀποστόλου λογίων «ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε» (Γαλ. 3,27), ἀλλ' ἀκούειν ἐν εἴδει χαλκοῦ ἠχοῦντος καὶ κυμβάλου ἀλαλάζοντος, χωρὶς μήτε ὁ νοῦς νὰ διαφωτισθῇ, μήτε ἡ καρδία νὰ συγκινηθῇ.

Εἰς τὰ τοιαῦτα, τὰ ἔχοντα μὲν τὴν ἐπιβολὴν καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερᾶς ἀρχαιότητος, σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως ἀπογυμνωθέντα οὗ εἶχον ζωογονοῦντος πνεύματος τοῦ Χριστοῦ, δύναται καὶ οἴκοθεν νὰ ἐπιστήσῃ ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τὴν προσοχὴν ὄχι μὲν πρὸς ἀπότριψιν ἢ ἀντικατάστασιν αὐτῶν, ὡς ἀποβάντων νεκρῶν καὶ ἀκάρπων, ἀλλὰ πρὸς ἐμψύχωσιν αὐτῶν καὶ ζωογόνησιν διὰ τῆς λεπτῆς πνοῆς καὶ τῆς θαλπούσης αὔρας τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ.

Ἐὰν δὲ ἀντὶ θεσμῶν παλαιῶν καὶ καθ' ἑαυτοὺς οὐδὲν ἐχόντων τὸ ἀντιβαῖνον πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ [καὶ τῶν πρώτων αἰώνων τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν καιρικῶν καὶ τοπικῶν ἐπηρειῶν εἰσήχθησαν θεσμοί, τότε μὲν νομισθέντες κρείττονες καὶ προσφορώτεροι, ἐφεξῆς ὅμως μὴ δικαιώσαντες πάντοτε καὶ πανταχοῦ τὰς προβλέψεις, ὡς εἶναι λ. χ. οἱ περὶ τῆς ***ἀγαμίας τῶν ἐπισκόπων*** οἱ τοιοῦτοι θεσμοί, ὅπως

ἄνευ τινὸς ζημίας τοῦ ὀρθοδόξου δόγματος καὶ δι' ἀποφάσεων Συνόδων Οἰκουμενικῶν ἐνεκρίθησαν, οὕτω δύνανται δι' ὁμοίων ἀποφάσεων Οἰκουμενικῆς τινὸς Συνόδου, νὰ τροποποιηθῶσιν ἄνευ τινὸς βλάβης οὔτε τοῦ πνεύματος τῆς Ὀρθοδοξίας, οὔτε τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐκοσμίας καὶ εὐταξίας, ἐὰν ἐγκρινόμενοι ἀπὸ κοινῆς γνώμης τῶν ὀρθοδόξων ἐφαρμοσθῶσι δεόντως καὶ προσηκόντως.

Τὸ δὲ ζήτημα τοῦ ***χρόνου*** τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς τοῦ Κυρίου ἀναστάσεως, τὸ ἐσχάτως ἔν τισι κύκλοις, ἡμετέροις τε καὶ μή, εἰς ζήτημα περιωπῆς ὀρθοδόξου ἀνυψωθέν, δυσκόλως δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς ἀντιλήψεις ἀνθρώπων, τὸ ***«πέντε ἡμέρας πρότερον καὶ πέντε ἡμέρας ὕστερον»***, θεωρούντων ἀσυμβίβαστον πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ τοῦτο παρὰ τοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου «καὶ γὰρ τὸ Πάσχα ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη Χριστός· ὥστε ἑορτάζωμεν μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας» (Κορ. 5, 7-8).

Ὡρμῶντο πάντως ἐξ ἄλλων σκέψεων, οὐδὲν δὲ θὰ ἔχωσι χριστιανικῶς καὶ ὀρθοδόξως ἔλλογον νὰ ἀντιτάξωσιν, ἐὰν καὶ τοῦτο ἀπὸ κοινῆς γνώμης τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καθορισθῇ καὶ κανονισθῇ.

Ἐξ ἄλλων βεβαίως σκέψεων καὶ ἐλατηρίων ὁρμῶνται καὶ οἱ ἀνυψοῦντες εἰς ζήτημα ὀρθοδόξου περιωπῆς τὸ ***ἔγκομον*** ἢ ***ἄκομον*** τοῦ ἡμετέρου κλήρου, ἢ τὸ τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον εἶδος τῆς ἀγοραίας αὐτοῦ περιβολῆς: θὰ ἦτο αὐτόχρημα ἀπελπιστικὸν τὸ συσχετίζειν καὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς Ὀρθοδοξίας.

Οὕτω διακρινομένων καὶ τιθεμένων τῶν ζητημάτων, τὸ νέον θρησκευτικὸν περιοδικόν, ἡ «Ὀρθοδοξία», δὲν θὰ φοβῆται νὰ διαψεύσῃ τὴν κλῆσιν αὐτοῦ, ἐὰν μὴ συγχέον τὰς πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς Ὀρθοδοξίας συμβιβαστὰς ἢ μὴ μεταβολάς, συνηγορῇ ὑπὲρ τῆς ἠρεμαίας καὶ ἀθορύβου εἰσαγωγῆς τῶν συμβιβαστῶν. Ἐκπροσωποῦν τὸ ἀληθὲς πνεῦμα τῆς Ὀρθοδοξίας, ἐκπροσωπεῖ καὶ τὸ γνήσιον πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

Ἀνυπόμονος πλέον ὁ ὄχλος σπεύδει πρὸς τὸν Γολγοθᾶν. Ἡ διαδικασία ἐνώπιον τοῦ Ρωμαίου Ἡγεμόνος, ὁ ὁποῖος ἐζήτησεν ὕδωρ μὲ τὴν ματαίαν ἐλπίδα νὰ καθαρισθῇ ἀπὸ τὴν κηλῖδα τοῦ ἀθῴου αἵματος, ἐτερματίσθη. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ Πραιτωρίου, ὅπου ἀντηχεῖ ἀκόμη ἡ ἰαχὴ «σταυρωθήτω», ὁδηγεῖται εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης.

Εἰς τὸν γήλοφον ἐκεῖνον τὸν κατάσπαρτον ἀπὸ ὀστᾶ ἀνθρώπων, ὅπου τόσαι ἀπὸ αἰώνων ἐξετελοῦντο θανατώσεις, εἰς τὸν Γολγοθᾶν, ὁ ὁποῖος ἔμελλε νὰ ἀποτελέσῃ τὸ αἰώνιον σύμβολον τοῦ τραχυτέρου Πόνου καὶ νὰ συνδέσῃ τὸ ὄνομά του μὲ τὴν ὡραιοτέραν καὶ ἐντονωτέραν ἔκφρασιν τῆς Ἀγάπης, ἐστήθη ὁ Σταυρὸς τοῦ Μαρτυρίου. Διὰ νὰ καθηλωθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Διὰ νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ τραγικωτέρα καὶ πλέον ἐξιλαστικὴ θυσία ἐξ ὅσων ἐγνώρισέ ποτε ἡ ἀνθρωπότης. Διὰ νὰ ἀνακαινισθῇ ὁ ἁμαρτωλὸς κόσμος.

Τετέλεσται! Ἔληξεν ἡ σιωπηλὴ καὶ ἐν ταὐτῷ τρομερὰ καὶ θαυμαστὴ ὡς πρὸς τὴν ἔκβασίν της πάλη μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου, φωτὸς καὶ σκότους, ἀγάπης καὶ μίσους.

Διότι οἱ θριαμβεύσαντες δὲν εἶναι οἱ ἱερεῖς, τοὺς ὁποίους βλέπομεν νὰ κατέρχωνται εὐχαριστημένοι τὸν Γολγοθᾶν. Δὲν εἶναι οἱ δήμιοι. Εἶναι τὸ θῦμα. Εἶναι ὁ πελιδνὸς Ἐσταυρωμένος.

Ἐδῶ κεῖται ὅλον τὸ ἠθικὸν μεγαλεῖον τοῦ Σταυρικοῦ δράματος, ἡ λυτρωτικὴ ἀξία τοῦ θείου Πάθους. Ἰδοὺ ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Σταυρὸς θὰ εἶναι πάντοτε ἀστείρευτος πηγὴ εὐγενικῶν ἰδεῶν, ἠθικῶν συγκινήσεων, αἰσθημάτων ἀγάπης, διὰ τὰς ἁγνὰς χριστιανικὰς ψυχάς.

Αἰῶνες παρῆλθον μακρᾶς πορείας τῆς ἀνθρωπότητος πρὸς ποικίλας κατευθύνσεις, ἀπὸ τῆς τραγικῆς ἐκείνης Παρασκευῆς.

Ἀλλ' ἡ θυσία τοῦ Θεανθρώπου εἰς ὅλην τὴν δραματικὴν ἐξέλιξίν της, δὲν ἔπαυσεν οὐδὲ θὰ παύσῃ ποτὲ νὰ ἀσκῇ τὴν σωστικὴν ἐπενέργειάν της, νὰ ἐνεργῇ τὴν θαυματουργὸν μεταμόρφωσίν της, εἰς ὅσους συγκινοῦνται μὲ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ Χριστιανικοῦ Ἰδεώδους.

Σκηναί, ὅπως τὸ δεῖπνον μὲ τοὺς μαθητάς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους δὲν ἔλειπε καὶ ὁ προδότης, ἡ νὺξ τῆς ἀγωνίας εἰς τὸ μελιχρὸν σεληνόφως τοῦ κήπου, τὸ φίλημα τοῦ δολίου φίλου, ἡ ἀπάρνησις τοῦ θερμοτέρου φίλου, ἡ ἄδικος δίκη πρὸ τοῦ Ἀρχιερέως καὶ τοῦ Ἡγεμόνος, ἡ στέψις τοῦ Πόνου μὲ τὸν ἀκάνθινον στέφανον, ἡ σταύρωσις τοῦ Ἀθῴου ἐνώπιον τῆς μητρὸς καὶ τοῦ ἠγαπημένου μαθητοῦ, ἡ διάρρηξις τοῦ καταπετάσματος— σκηναί, εἰς τὰς ὁποίας προσδίδει τόσην μυστικοπάθειαν ἡ σεμνὴ παράστασις τῆς Ἐκκλησίας μας μὲ τὴν ὑπέροχον εἰς λυρισμὸν ὑμνολογίαν της, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἑλκύσουν τὴν προσοχὴν καὶ προκαλέσουν τὴν σκέψιν τοῦ ὑπὸ τῆς ἀμφιβολίας σαλευομένου πνεύματος, νὰ μὴ συγκινήσουν εἰς τὰ μύχια τὴν πιστεύουσαν καρδίαν.

Προσέλθετε, ὅσοι πιστεύετε καὶ ὅσοι δὲν πιστεύετε. Οἱ πρῶτοι διὰ νὰ στηριχθῆτε εἰς τὴν πίστιν σας, οἱ δεύτεροι διὰ νὰ ἐπανεύρητε ἑαυτούς. Γονυπετήσατε πρὸ τοῦ βωμοῦ τῆς ὑπερτάτης Ἱερουργίας καὶ προσκομίσατε ὡραῖον ἀνάθημα τὴν πίστιν σας. Ὑψωθῆτε ὑπὲρ τὰς πεζότητας τῆς ζωῆς καὶ ἀφήσατε τὴν ψυχήν σας ἐλευθέραν νὰ ἀναλυθῇ εἰς προσευχήν. Εἶναι μύησις ἡ προσευχή.

Εἰς τὴν ἀγάπην τῆς θυσίας, τὸ ἀνήσυχον πνεῦμά σας θὰ ἀνακαλύψῃ τὸ πρῶτον μυστικὸν τῆς ζωῆς. Εἶναι προνόμιον ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ὑποφέρουν, νὰ ἐμβαθύνουν περισσότερον τῶν ἄλλων εἰς τὸ μυστήριον. Εἰς τὸν πόνον τοῦ θείου Μαρτυρίου, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι ἄλλος παρὰ ὁ ἰδικός μας, φυσικός, ἠθικός, διανοητικός, κατὰ τὸ πρόγραμμα τῆς θείας Βουλῆς, θὰ αἰσθανθῆτε ὅλην τὴν ἄγνωστον ἕως τώρα ὡραιότητα τοῦ πόνου σας.

Τὸ ταλαιπωρημένον εἰς τὰ δεσμὰ τῆς ἀγνοίας πνεῦμα θὰ λάβῃ τὴν λύτρωσίν του. Ἡ κηλιδωμένη ἀπὸ τὸν ρύπον τῆς ἁμαρ-

τίας ψυχὴ θὰ εὕρῃ τὴν κάθαρσίν της. Ἡ πληγωμένη ἀπὸ τὴν δοκιμασίαν καρδία θὰ εὕρῃ τὸ βάλσαμόν της.

Θὰ πεισθῆτε, ὅτι μόνη ἡ ἀπόκτησις τῆς Ἀληθείας δίδει τὴν πραγματικὴν χαρὰν τῆς ζωῆς. Θὰ βεβαιωθῆτε, ὅτι ἡ προσέγγισίς σας πρὸς τὸ ζωντανὸν Πρότυπον τῆς Ἁγιότητος θὰ ἀπαλείψῃ τὴν ἀσχημίαν τῆς ἁμαρτίας. Θὰ ἀντλήσητε ἀκατάβλητον θάρρος διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ἀρετῆς. Διότι θὰ διαπιστώσητε, ὅτι εἰς τὸ τέρμα παντὸς ἠθικοῦ ἀγῶνος, ὁσφδήποτε τραχὺς καὶ ἂν εἶναι, ἵσταται ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα.

Μέσα εἰς τὸ σκότος τῆς λύπης, τῆς ἀπογοητεύσεως, τοῦ θανάτου, θὰ ἴδητε διαφαινόμενον, μελιχρὸν κατ᾽ ἀρχάς, ἔντονον ἀργότερον, φέγγος χαρᾶς, τὸ ὁποῖον θὰ μεταμορφώσῃ τὴν ὕπαρξίν σας. Εἶναι τὸ φῶς τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον φωτίζει τὰς τρίβους τῆς ζωῆς μας. Εἶναι τὸ ἔκπαγλον φῶς τῆς Ζωηφόρου Ἀναστάσεως, ἡ ὁποία δίδει τὴν ὑπέροχον λύσιν τῆς θείας Τραγῳδίας.

«Τὸν Σταυρόν Σου προσκυνοῦμεν, Δέσποτα, καὶ τὴν Ἁγίαν Σου Ἀνάστασιν ὑμνοῦμεν καὶ δοξάζομεν».

† Ο Μ. ΑΡΧΙΔΙΑΚΟΝΟΣ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΜΑΣ

Ἡ «Ὀρθοδοξία» εἶχε τὴν συγκατάβασιν νὰ ζητήσῃ τὴν συνεργασίαν μου ἀπὸ τοῦ πρώτου της φύλλου. Ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω, ὅτι αὐτὸ ἀποτελεῖ δι᾽ ἐμὲ μίαν ἰδιαιτέραν τιμὴν καὶ εὐχαρίστησιν, δι᾽ αὐτὸ μὲ προθυμίαν πολὺ ὀλίγον δημοσιογραφικὴν — οἱ δημοσιογράφοι ἀγαποῦν τὴν ραστώνην καὶ τὴν ἀναβλητικότητα — σπεύδω νὰ ἐπικοινωνήσω πρὸς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ σεμνοῦ τούτου περιοδικοῦ μὲ τὰ ὀλίγα λόγια, τὰ ὁποῖα τοῖς προορίζω ὡς ἀπαρχήν.

Θὰ ἐπεθύμουν ἡ στήλη αὐτὴ νὰ γίνῃ ἕνα κοινὸν ἐντευκτήριον τοῦ γράφοντος καὶ τῶν ἀναγνωστῶν της, ἀπ᾽ αὐτὴν νὰ παρελάσουν ὄχι μόνον αἱ σκέψεις, αἱ ἰδέαι, αἱ γνῶμαι, αἱ ἐντυπώσεις τοῦ ἑνός, ἀλλὰ καὶ αἱ ἀπορίαι, τὰ ζητήματα, αἱ παρατηρήσεις τῶν ἄλλων. Ὅταν μεταξὺ γράφοντος καὶ τῶν ἀναγνωστῶν του ἐπιτελεσθῇ ἡ ἐπικοινωνία αὐτή, τότε οἱ

πνευματικοὶ δεσμοὶ γίνονται στενώτεροι καὶ τότε ἡ εὐχαρίστησις εἶναι τελειοτέρα.

Ἓν τοιοῦτον ἐντευκτήριον ὀνειρεύομαι τὴν στήλην αὐτήν, ἡ δὲ στοργικὴ «Ὀρθοδοξία» εὐελπιστῶ, ὅτι θὰ παράσχῃ καὶ εἰς τοὺς δύο μας τὴν φιλοξενίαν ταύτην.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ ἔργον τοῦ δημοσιογράφου συμπληρώνεται, ἐνῷ ἐντ' αὐτῷ καὶ τελειοποιεῖται, ἐκεῖνος ἐπωφελεῖται ἀπὸ τὰς παρατηρήσεις καὶ τὰς κρίσεις τῶν ἀναγνωστῶν του, ἐκεῖνοι δὲ βλέπουν διατυπουμένας ὅσας σκέψεις δειλὰ-δειλὰ καὶ εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς των ἔτυχε νὰ σχηματίσουν.

Ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπάρξῃ ἡ ἐπικοινωνία αὐτή, πρέπει νὰ ὑπάρξῃ ἀναγνωστικὸν Κοινόν, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ μία εὐρεῖα τάξις ἀνθρώπων, ἡ ὁποία ν' ἀφιερώνῃ ἓν ἔστω καὶ ἐλάχιστον μέρος τῶν ὡρῶν τῆς ἀνέσεώς της εἰς τὴν ἀνάγνωσιν.

Ὑπάρχει ἡ τάξις αὐτὴ εἰς τὴν Κοινωνίαν μας; Εἶναι τόσον πολυπληθὴς ὅσον θὰ ἔπρεπε; Καὶ τί ἐπὶ τέλους ἀναγινώσκει;

Αὐτὰ εἶναι ζητήματα τὰ ὁποῖα ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς θίγουν ἓν σοβαρὸν κοινωνικὸν θέμα, ἐξ ἄλλου ἀποτελοῦν ἓν ὄχι ἄσκοπον προοίμιον τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ ἔργου τῆς «Ὀρθοδοξίας», τὰ ὁποῖα τὸ περιοδικὸν τοῦτο ἀνέλαβε νὰ ἐπιτελέσῃ.

Καὶ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅταν ὁμιλοῦμεν περὶ τάξεως κοινωνικῆς ἡ ὁποία ἀπασχολεῖται μὲ τὴν ἀνάγνωσιν, πρέπει ὡρισμένως νὰ ἀποκλείσωμεν ἀπ' αὐτὴν ὅλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι εἴτε ἐξ ἐπαγγέλματος, εἴτε ἐκ καθήκοντος ἀναγινώσκουν. Θὰ ἀποκλείσωμεν δηλαδὴ τοὺς μαθητὰς καθὼς καὶ τοὺς καθηγητὰς καὶ διδασκάλους ἢ ὁποιουσδήποτε ἄλλους οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν μετάφρασιν, τὴν ἑρμηνείαν ἐπάγγελμα. Ἐπίσης πρέπει νὰ ἀποκλείσωμεν καὶ ὅλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ὡς μόνην των πνευματικὴν ἀπόλαυσιν ἔχουν τὴν ἐφημερίδα των. Ἡ ἀνάγνωσις μιᾶς ἐφημερίδος δὲν πρέπει ν' ἀποτελῇ τὸ ***ἅπαντον*** τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς καὶ ἀσχολίας, ἁπλούστατα διότι οὐδεμία ἐφημερὶς — ἔστω καὶ ἡ μεγαλειτέρα τοῦ κόσμου—ἐτόλμησε ποτὲ νὰ φιλοδοξήσῃ τοιοῦτόν τι.

Μία ἐφημερὶς οὐδὲν ἄλλο εἶναι παρὰ ἓν ὑπόμνημα, ἓν σημειωματάριον, εἰς τὸ ὁποῖον μὲ δύο γραμμὰς σημειώνονται αἱ πρόοδοι ἢ ἡ ἐξέλιξις τῆς ἀνθρωπότητος πολιτικῆς, ἐπιστημονικῆς, καλλιτεχνικῆς, ἐμπορικῆς, βιομηχανικῆς. Τίποτε περισσότερον. Εἶναι, ἂν θέλετε, ἓν εὑρετήριον. Ὁ θέλων καὶ ἐνδιαφερόμενος νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς ἓν οἱονδήποτε θέμα, θὰ λάβῃ μὲν τὰς νύξεις καὶ τὰς πρώτας πληροφορίας ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα του ἀλλ' ἀλλαχοῦ θὰ ζητήσῃ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν γεννηθεῖσαν ἐπιθυμίαν του. Μία ἐφημερὶς ἀναγγέλλει ἢ περιγράφει κάποιαν συναυλίαν

ἀλλὰ ὁ ἀναγνώστης της μόνον εἰς τὴν αἴθουσαν εἰς τὴν ὁποίαν δίδεται ἡ συναυλία θ' ἀκούσῃ μουσικήν.

Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀναγινώσκουν μόνον ἐφημερίδα καὶ δὲν ἀνοίγουν βιβλίον ἢ περιοδικόν, δὲν ἀποτελοῦν τὴν τάξιν τὴν ὁποίαν θὰ ἤθελα νὰ ἐξετάσω.

Ἡ τάξις αὐτὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι—καὶ αἱ ὁποῖαι βέβαια — ἀφοῦ τελειώσουν τὴν ἐργασίαν τοῦ βιοποριστικοῦ των ἐπαγγέλματος, ἢ τὰ ἄλλα των καθήκοντα, μέσα εἰς τὰς ὥρας τῆς ἀνέσεώς των ἔχουν καὶ μίαν ὥραν ἀφιερωμένην εἰς τὴν ἀνάγνωσιν. Ὁπότε ἢ ἀπομονοῦνται μὲ ἓν βιβλίον ἐμπρός των, ἢ μέσα εἰς τὸν οἰκογενειακόν των κύκλον ἀναλαμβάνουν νὰ ἀναγνώσουν ὑψηλοφώνως ἓν ὡραῖον τεμάχιον λογοτεχνικόν, μίαν σελίδα ἀπὸ τὴν ἱστορίαν, ἢ κάτι ἀπὸ τὴν ἠθικὴν διδασκαλίαν τῆς θρησκείας.

Ὑπάρχει ἡ τάξις αὐτὴ εἰς τὴν Κοινωνίαν μας;

Φοβοῦμαι ὅτι μὲ αὐτὴν τὴν ἐρώτησίν μου φανερώνω πολλὴν ἀφέλειαν, διότι ὤφειλον εὐθὺς ἀμέσως νὰ ὁμολογήσω τὴν ἐντύπωσιν τὴν ὁποίαν ἔχω σχετικῶς σχηματίσει.

Καὶ ἡ ἐντύπωσις αὐτὴ εἶναι ὅτι μία τοιαύτη κοινωνικὴ τάξις ὄχι μόνον δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ καὶ ἂν ὑπῆρχε σιγὰ-σιγὰ ἀραιώνεται.

Ἀλλ' ἐδῶ ἴσως θὰ μοῦ ἐγένετο ἡ παρατήρησις:

— Λέγετε ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν κοινωνίαν μας τάξις, ἡ ὁποία ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἀνάγνωσιν, τί εἶναι ὅμως τὸ κομψὸν βιβλίον τὸ ὁποῖον κρατεῖ ἡ δεσποινὶς ὅταν πηγαίνῃ εἰς τὸ γραφεῖον, ὅπου εἶναι δακτυλογράφος; Τί σημαίνει ἡ παρέλασις τόσων καὶ τόσων ἐμπρὸς ἀπὸ τὰς προθήκας τῶν βιβλιοπωλείων μας; Διατί τότε συχνὰ ἀκούομεν, πρὸ πάντων μεταξὺ κυριῶν: «Δὲν μοῦ δίδετε κανὲν καλὸν βιβλίον διὰ νὰ ἀναγνώσω;» Τί σημαίνουν ὅλα αὐτὰ παρὰ ὅτι ὑπάρχουν ἄνθρωποι εἰς τὴν κοινωνίαν μας, οἱ ὁποῖοι ἀναγινώσκουν μανιωδῶς;

Ὢ! πῶς ἤθελον νὰ μὲ ἀπεστόμωνεν ἐκεῖνος ποὺ μοῦ ἔκαμε τὴν ἀνωτέρω παρατήρησιν! Πῶς ἤθελον νὰ μὲ ἔπειθε περὶ τοῦ ἀντιθέτου τῆς γνώμης μου. Ὅμως, ἡ ἐρώτησις αὐτὴ ἡ ὁποία γίνεται διὰ νὰ ἀναιρέσῃ κάτι, τοὐναντίον ἀποκαλύπτει μίαν ἄλλην ὄψιν τῆς μεγάλης αὐτῆς πληγῆς.

Εἰς τὴν παρατήρησιν ὅτι δὲν ἀναγινώσκομεν προστίθεται μία ἄλλη βαρυτέρα ἀκόμη: Ὅσοι καὶ ὅσαι ἐπιδίδονται εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τί ἀναγινώσκουν;...

Φοβοῦμαι ὅμως ὅτι κατεχράσθην τῆς ὑπομονῆς σας· καὶ τῆς φιλοξενίας τῆς «Ὀρθοδοξίας»· τοιαῦτα ζητήματα οὔτε λύονται ἀλλ' οὔτε καὶ τίθενται εἰς ὀλίγας γραμμάς. Νόσημα κοινωνικὸν τὸ ὁποῖον ἔλαβε τόσας διαστάσεις καὶ τὸ ὁποῖον προεκλήθη ἀπὸ πολλοὺς συντελεστὰς ἔχει ἀνάγκην εὐρυτέρας μελέτης.

Αὐτὴν σᾶς τὴν ὑπόσχομαι νὰ τὴν κάμωμε μαζὶ εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος.

Θ. Κ. Μ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΣΥΓΚΛΗΣΙΣ ΟΙΚΟΥΜ. ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΣΥΝΟΔΟΥ

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἀναφερόμενον καὶ εἰς προηγουμένην αὐτοῦ ἀπόφασιν καὶ ἐνέργειαν (Μάϊος 1924), διὰ νεωτέρου Πατριαρχ. Ἐγκυκλίου Γράμματος (ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 2257 καὶ ἡμερομ 10 Δεκεμβρ. 1925) πρὸς πάσας τὰς Ὀρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας, ἀναλύοντος πάντας τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως αὐτοῦ λόγους, ἐξ ἀποφάσεως Συνοδικῆς, προέτεινε τὴν συγκρότησιν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, Θεοῦ διδόντος, Ὀρθοδόξου Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, τῆς ἐνάρξεως ὁρισθείσης κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς, καὶ ἐξέφραζε τὴν ἐλπίδα ἀποδοχῆς τῆς ἐν λόγῳ προτάσεως καὶ ἀπὸ μέρους τῶν Ἁγίων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν ταύτην τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου ἀπήντησαν πᾶσαι αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, αἵτινες μετ' ἰδιαιτέρας χαρᾶς ἐχαιρέτισαν τὴν περὶ συγκροτήσεως Οἰκουμ. Ὀρθοδόξου Συνόδου γενομένην πρότασιν. Ἀλλ' αἱ πλεῖσται αὐτῶν, δι' ἰδίους ἑκάστη λόγους, διαπιστώσασαι δυσχερείας ὡς πρὸς τὴν σύγκλησιν Οἰκ. Συνόδου κατὰ τὸν ὁρισθέντα χρόνον, εἰσηγήθησαν τὴν σκέψιν, ἵνα, ἀναβαλλομένης ἐπὶ τοῦ παρόντος τῆς συγκροτήσεως Ὀρθοδ. Οἰκ. Συνόδου, συνέλθῃ Προκαταρκτικὸν Συνέδριον ἐξ ἀντιπροσώπων πασῶν τῶν Ὀρθοδ. Αὐτοκεφ. Ἐκκλησιῶν.

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ἐν ἐκτάκτῳ αὐτῆς συνεδρίᾳ (τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τρίτῃ, 2 Ἀπριλίου ἐ. ἔ.) διασκεψαμένη ἐπὶ τῶν ληφθεισῶν ὡς ἄνω ἀπαντήσεων τῶν Ἁγίων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ προβαίνουσα εἰς τὴν τελειωτικὴν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀπόφασιν, ἐνέκρινε τὴν σύγκλησιν Προκαταρκτικοῦ Συνεδρίου τοῦ καθορισμοῦ πασῶν τῶν σχετικῶν πρὸς τὸ Συνέδριον τοῦτο λεπτομερειῶν, ἐπαφεθέντος εἰς τὴν πρώτην μετὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Ἁγίου Πάσχα Συνοδικὴν συνεδρίαν.

Ἐπιθυμοῦντες ἵνα καταστήσωμεν τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν ἐνημέρους τῆς ἐκκλησιαστικῆς κινήσεως ἀπὸ τῆς εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ἀναρρήσεως τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου κ.κ. Βασιλείου Γ' τοῦ ἀπὸ Νικαίας (13 Ἰουλίου 1925), σημειοῦμεν ἐνταῦθα τὰς ἔκτοτε γενομένας ἐκκλησιαστικὰς πράξεις :

Κανονικαὶ ψῆφοι

Εἰς τὴν διὰ τῆς ἐκλογῆς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος χηρεύσασαν Μητρόπολιν Νικαίας μετετέθη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως κ. Βενιαμίν, ὅστις καὶ προσεκλήθη αὐθημερὸν μέλος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (21 Ἰουλίου 1925).

Εἰς τὸ ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Παραμυθίας ἀποσπασθὲν καὶ εἰς ἰδίαν Μητρόπολιν

ἀνυψωθὲν τμῆμα Φιλιατῶν μετετέθη ὁ παν. μητροπολίτης Νέας Πελαγωνείας κ. Χρυσόστομος (3 Σεπτ. 1925).

Τοῦ παν. μητροπολίτου Παραμυθίας κ. Ἰωακεὶμ μετατεθέντος εἰς τὴν Μητρόπολιν Ν. Πελαγωνείας (3 Σεπτ.), αὐθημερὸν Μητροπολίτης Παραμυθίας ἀνεδείχθη ὁ παν. τέως Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Ἀθηναγόρας.

Τῇ 26 Ἰανουαρ. ἐ. ἔ. προήχθη εἰς Μητροπολίτην ἐπὶ ψιλῷ τίτλῳ Σελευκείας ὁ παν. ἀρχιμ. κ. Βασίλειος Παπαδόπουλος.

Ἀποβιώσαντος τοῦ μητροπολίτου Βελλᾶς καὶ Κονίτσης κ. Παναρέτου, εἰς τὴν μητρόπολιν ταύτην μετετέθη ὁ παν. μητροπ. Ἴμβρου κ. Ἰωάννης, αὐθημερὸν δὲ εἰς τὴν μητρόπολιν Ἴμβρου προήχθη ὁ πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Ἰάκωβος (23 Μαρτίου ἐ. ἔ.).

Τοῦ παν. μητροπ. Φλωρίνης κ. Πολυκάρπου τεθέντος εἰς προσωρινὴν διαθεσιμότητα, εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην μετετέθη ὁ παν. μητροπ. Φιλιατῶν κ. Χρυσόστομος (27 Μαρτίου ἐ ἔ.).

Ἀρχιερατ. προϊστάμενος Ταταούλων ἐπὶ ψιλῷ τίτλῳ Χαριουπόλεως, ἐξελέγη ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Γεννάδιος Ζησιάδης, διευθυντὴς τοῦ πατριαρχικοῦ πρωτοκόλλου (27 Μαρτίου ἐ. ἔ.).

Ὁ πρωτοσύγκελλος τοῦ σεβ. μητρ. Θεσσαλονίκης κ. Γενναδίου κ. Βασίλ. Μαγκριώτης ἐξελέγη βοηθὸς ἐπίσκοπος διὰ τὴν μητρόπολιν ταύτην ἐπὶ ψιλῷ τίτλῳ Ἀπαμείας (30 Μαρτ. ἐ. ἔ.).

Ἀποβιώσαντος τοῦ σεβασμ. μητροπ. Σάμου κ. Κωνσταντίνου, μητροπ. Σάμου ἐξελέγη ὁ σεβ. μητροπ. Δαρδανελλίων κ. Εἰρηναῖος (10 Ἀπριλ. ἐ. ἔ.).

Ὁ διευθυντὴς καὶ διαχειριστὴς τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ, ἀρχειοφύλαξ τῶν Πατριαρχείων, κ. Μελέτιος Λουκάκης, ἐξελέγη ἀρχιερ. προϊστάμενος Κοντοσκαλίου ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι Χριστουπόλεως (13 Ἀπριλ. ἐ. ἔ.).

Αὐθημερὸν ὁ ἱερατικῶς προϊστάμενος Τζιβαλίου κ. Γρηγόριος Σπανούδης, ἐξελέγη βοηθὸς ἐπίσκοπος τοῦ σεβ. μητροπ. Χίου κ. Ἱερωνύμου ἐπὶ ψιλῷ τίτλῳ Ἰωνοπόλεως (15 Ἀπριλίου ἐ. ἔ.).

Ὁ ἱερατ. προϊστάμενος τοῦ ἱ. ναοῦ τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τῶν Χίων κ. Ἀγαθάγγελος Παπαθεοδώρου ἐξελέγη ἀρχιερ. προϊστάμενος Γαλατᾶ ἐπὶ ψιλῷ τίτλῳ Ἐλαίας (15 Ἀπριλ.).

Τοῦ πανιερ. μητροπ. Αὐστραλίας κ. Χριστοφόρου, τεθέντος εἰς διαθεσιμότητα, εἰς τὴν Μητρόπολιν Αὐστραλίας μετετέθη ὁ παν. μητροπ. Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Ἰωακείμ (17 Ἀπριλ.).

Χειροτονίαι ἀρχιερέων

Ἡ χειροτονία τοῦ πανιερ. μητροπ. Παραμυθίας κ. Ἀθηναγόρα ἐγένετο τῇ 20 Σεπτεμ. 1920 ἐν τῷ μητροπ. ναῷ Μιτυλήνης, ἱερουργούντων τῶν σεβ. μητροπολιτῶν Τραπεζοῦντος Χρυσάνθου, Μιτυλήνης Ἰακώβου καὶ Μηθύμνης Διονυσίου.

Ἡ χειροτονία τοῦ πανιερ. μητροπ. Σελευκείας κ. Βασιλείου ἐγένετο ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις ἱ. ναῷ τοῦ ἁγ. Γεωργίου Καρίτση τῇ 28 Φεβρ. ἐ. ἔ., ἱερουργούντων τῶν σεβ. μητροπολ. Τραπεζοῦντος καὶ Δαρδανελλίων Εἰρηναίου καὶ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Ἀργυρουπόλεως Γερμανοῦ.

Ἱερουργούντων τοῦ σεβ. μητροπ. Δαρδανελλίων (νῦν Σάμου) καὶ τῶν θεοφιλ. ἐπισκόπων Ἀριστείας Ἱεροθέου καὶ Ἀπολλωνιάδος Ἰωακεὶμ ἐν τῷ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἱ. ναῷ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Παλαμᾶ, ἐγένετο ἡ χειροτονία τοῦ θεοφ. ἐπισκόπου Ἀπαμείας κ. Βασιλείου (4 Ἀπριλίου ἐ. ἔ.).

Τῇ Γ' Κυριακῇ τῶν Νηστειῶν (4 Ἀπριλίου), ἱερουργούσης τῆς Α. Θ. Π. ἐν

τῷ πανσέπτῳ πατριαρχ. ναῷ μετὰ τῶν σεβασμ. μητροπ. Νικαίας Βενιαμίν, Νεοκαισαρείας 'Αμβροσίου, Σηλυβρίας Εὐγενίου, Ροδοπόλεως Κυρίλλου καὶ Θωμᾶ 'Ανέων, ἐγένετο ἡ χειροτονία τοῦ παν. μητροπολίτου Ἴμβρου κ. Ἰακώβου.

Τῇ 11 Ἀπριλίου, ἱερουργούντων τῶν σεβ. μητροπ. Σάρδεων Γερμανοῦ, Ροδοπόλεως Κυρίλλου καὶ Ἀνέων Θωμᾶ, ἐτελέσθη ἐν τῷ ἐν Ταταούλοις ἱ. ναῷ τοῦ ἁγ. Δημητρίου ἡ χειροτονία τοῦ θεοφ. ἐπισκόπου Χαριουπόλεως κ. Γενναδίου.

Τῇ 18 Ἀπριλίου, ἱερουργούντων τῶν σεβασμ. μητροπ Χαλκηδόνος Ἰωακείμ, Νεοκαισαρείας καὶ Σηλυβρίας, ἐν τῷ ἐν Γαλατᾷ ἱ. ναῷ τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τῶν Χίων, ἐγένετο ἡ χειροτονία τοῦ θεοφ. ἐπισκόπου Ἰωνοπόλεως κ. Γρηγορίου.

Τῇ 24 Ἀπριλίου, ἱερουργούντων τῶν σεβ. μητροπ. Νεοκαισαρείας, Σηλυβρίας καὶ Ἴμβρου, ἐγένετο ἐν τῷ ἱ. ναῷ τοῦ ἁγ. Νικολάου Γαλατᾶ ἡ χειροτονία τοῦ θεοφ. ἐπισκόπου Ἐλαίας κ. Ἀγαθαγγέλου.

Τὴν ἐπαύριον, ἱερουργούντων τῶν σεβ. μητροπ. Καισαρείας Νικολάου, Ροδοπόλεως Κυρίλλου καὶ τοῦ ἐπισκόπου Θεοδωρουπόλεως Λεοντίου ἐν Κοντοσκαλίῳ, ἐγένετο ἡ χειροτονία τοῦ θεοφ. ἐπισκόπου Χριστουπόλεως κ. Μελετίου.

Πατριαρχικὴ αὐλὴ

Τοῦ σεβ. μητροπ. Σάρδεων καὶ Πισιδίας κ. Γερμανοῦ παραιτηθέντος ἀπὸ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῶν Πατριαρχείων, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 25 Ἰουλίου π. ἔ. ἐπαναφέρουσα τὸ παλαιὸν σύστημα, προήγαγε τὸν μὲν α΄ γραμματέα πανοσ. ἀρχιμ. κ. Δωρόθεον εἰς ἀρχιγραμματέα, τὸν δὲ β΄ γραμματέα πανοσ. διάκονον κ. Μάξιμον εἰς ὑπογραμματέα.

Ἡ Α. Θ. Π. προήγαγεν εἰς Μ. Ἀρχιδιάκονον τὸν πανοσιολ. Δευτερεύοντα κ. Αἰμιλιανόν, εἰς Δευτερεύοντα δὲ τὸν πανοσιολ. Τριτεύοντα κ. Γερμανόν. Ἡ χειροθεσία τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου ἐγένετο τῇ Γ΄ Κυριακῇ τῶν Νηστειῶν (4 Ἀπριλίου).

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΝ ΕΚΛΟΓΗΝ

Τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Φωτίου τελευτήσαντος, ὡς γνωστόν, κατὰ Νοέμβριον 1925 ἐν Στοκχόλμῃ, ὅπου προσκληθεὶς εἶχε μεταβῇ πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὸ ἐκεῖ συνελθὸν Παγχριστιανικὸν Συνέδριον, ἡ συνέλευσις τῆς Ἱεραρχίας καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Ὀρθοδόξου λαοῦ, μετ' ἐπανειλημμένας συνεδρίας, κατήρτισε καὶ ὑπέβαλεν εἰς τὴν Αἰγυπτ. Κυβέρνησιν κατάλογον τῶν ἀξίων εἰς διαδοχὴν τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας. Ὁ κατάλογος τῶν ὑποψηφίων, κατὰ τὰ ἐκεῖθεν ἀγγελλόμενα, ἐπεστράφη τῇ 23 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. ἄθικτος, μετὰ τῆς δηλώσεως, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπιφυλάσσει ἑαυτῇ πάντα τὰ δικαιώματα ὡς πρὸς τὴν ἀναγνώρισιν, τοῦ νέου Πατριάρχου ὀφείλοντος νὰ λάβῃ τὴν Αἰγυπτιακὴν ὑπηκοότητα.

Ἡ «Ὀρθοδοξία» εὔχεται ὅπως ἡ προσεχῶς διεξαγομένη πατριαρχικὴ ἐκλογὴ ἀναδείξῃ τὸν ἄξιον εἰς διαδοχὴν τοῦ παλαιφάτου πατριαρχικοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΒΟΗΘΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ

Δι' ὑπομνήματος αὐτῆς πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἡ Ἱ. Σύνοδος ὑπέδειξε τὴν χρησιμότητα τοῦ θεσμοῦ τῶν βοηθῶν ἐπισκόπων διὰ τοὺς ὑπερβάντας τὸ 70ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας Μητροπολίτας.

Ὁ θεσμὸς οὗτος ἰσχύων ἔκπαλαι ἐν τῷ κλίματι τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου, ἦτο πάντοτε ἐν χρήσει ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Κων/πόλεως καὶ ταῖς μᾶλλον πολυανθρώποις ἐπαρχίαις. Εἰς τὴν χρησιμότητα δ' αὐτοῦ ἀποβλέπουσα καὶ ἡ Ἱ. Σύνοδος τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου, προέβη εἰς τὰς ἀνωτέρω σημειουμένας ἐκλογὰς βοηθῶν ἐπισκόπων καὶ ἀρχιερατικῶς προϊσταμένων.

Ἡ ἐπέκτασις τοῦ μέτρου τούτου ἀπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς Μητροπόλεις θὰ πληρώσῃ ἀναμφιβόλως σοβαρὰν ἐκκλησιαστικὴν ἀνάγκην καὶ θὰ δικαιώσῃ τὰς προσδοκίας τοῦ ὑπομνήματος.

Εἴμεθα δὲ βέβαιοι, ὅτι ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν καταλλήλων προσώπων θὰ συμπεριλάβῃ καὶ ἀποφοίτους τῆς Θεολ. Σχολῆς Χάλκης, πολλοὶ τῶν ὁποίων ὑπηρετοῦσιν ἐν τῷ κλίματι αὐτῆς ὡς καθηγηταὶ καὶ ἱεροκήρυκες.

*
* *

ΕΠΑΞΙΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ

— Τακτικὸν μέλος τῆς ἱδρυθείσης ἐν Ἀθήναις Ἀκαδημείας διωρίσθη καὶ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος. Διὰ τοῦ τιμητικοῦ τούτου διορισμοῦ, οὐ μόνον βραβεύονται αἱ πολύτιμοι πρὸς τὴν θεολογικὴν ἐπιστήμην ὑπηρεσίαι τῆς Α. Μ, ἀλλὰ καὶ τιμᾶται ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῆς ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ καθόλου ὁ ὀρθόδοξος κλῆρος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΥ

Κατόπιν τῆς ἐκπληρώσεως ὅλων τῶν σχετικῶν διατυπώσεων, τὸ Οἰκ. Πατριαρχεῖον ἤδη ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ ἀοιδίμου Γρηγορίου Ζ' ἀνεγνώρισε καὶ ἐπηυλόγησε τὸ αὐτοκέφαλον τῆς ἐν Πολωνίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, δι' ὑπογραφῆς, ἐπὶ τούτῳ Πατριαρχ. καὶ Συνοδικοῦ Τόμου.

Ἡ ἐπίσημος ἐπίδοσις τούτου, ἀναβληθεῖσα ἐπί τινα καιρόν, ἀνετέθη εἰς Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Χαλκηδόνος κ. Ἰωακεὶμ καὶ Σάρδεων κ. Γερμανοῦ, ἥτις, ἐν συνοδείᾳ καὶ τοῦ Διερμηνέως τῶν Πατριαρχείων κ. Σπυρ. Κωνσταντινίδου καὶ τῶν ἐπὶ τούτῳ ἐλθόντων ἐκ Βαρσοβίας δύο κυβερν. ὑπαλλήλων, ἀναχωρήσασα ἐντεῦθεν τῇ 12 Σεπτ. π. ἔ. ἀφίκετο διὰ Ρουμανίας εἰς Βαρσοβίαν τῇ 16 τοῦ αὐτοῦ μηνός, γενομένη ἐν τῷ σταθμῷ λίαν τιμητικῶς δεκτὴ ὑπὸ ἐπισήμων ἀντιπροσώπων τῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Αὐθημερὸν ἐν τῷ καθεδρ. ναῷ τῆς ἁγίας Μ. Μαγδαληνῆς ἐψάλη δοξολογία, προεξάρχοντος τοῦ σεβ. μητροπ. Βαρσοβίας κ. Διονυσίου μετὰ τῶν λοιπῶν σεβ. ἐπισκόπων, ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς πατρ. ἀποστολῆς, τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος τὴν Ρουμ. Ἐκκλησίαν σεβ. μητροπ. Βουκοβίνης κ. Νεκταρίου καὶ τῆς συνοδείας αὐτοῦ, καὶ ἀπείρου ἐκκλησιάσματος.

Εἰς τὴν διεξαχθεῖσαν τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης (17 Σεπτ.) ἐν τῷ αὐτῷ ἱ. ναῷ ἐπίσημον θρησκ. τελετὴν τῆς ἐπιδόσεως τοῦ Πατρ. καὶ Συνοδ. Τόμου, παρέστησαν ἀπὸ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ὁ ἐξοχ. ὑπουργὸς τῶν θρησκευμάτων, πολλοὶ ἐπίσημοι καθὼς καὶ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τῶν ὑπουργείων Ἐξωτερικῶν καὶ Θρησκευμάτων καὶ ἄπειρον ἐκκλησίασμα, ἀπόσπασμα δὲ στρατοῦ ἐξ ὀρθοδόξων τὸ δόγμα ἀνδρῶν ἀπένειμε τὰς τιμὰς πρὸ τῶν προπυλαίων τοῦ ναοῦ. Μετὰ τὴν δοξολογίαν ὁ σεβ. ἅγιος Χαλκηδόνος προσεφώνησε τὴν Α. Σ. τὸν μητροπ. Βαρσοβίας διὰ καταλλήλου προσλαλιᾶς, τονίσας σὺν ἄλλοις καὶ τοὺς ἱστορικοὺς ἐκκλησ. δεσμοὺς τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου πρὸς τὴν ἐν Πολωνίᾳ Ὀρθ. Ἐκκλησίαν. Ἐπηκολούθησεν ἀνάγνωσις τοῦ Τόμου ὑπὸ μὲν τοῦ σεβ. ἁγίου Σάρδεων εἰς τὴν ἑλληνικήν, ὑπὸ δὲ πολωνῶν κληρικῶν εἰς τὴν πολωνικήν, ρωσσικὴν καὶ οὐκρανικὴν γλῶσσαν.

Εἶτα ἤρξατο ἡ θεία λειτουργία προεξάρχοντος τοῦ σεβ. μητροπ. Βαρσοβίας, συνιερουργούντων δὲ τῶν σεβ. μητροπ. Χαλκηδόνος, Σάρδεων, Βουκοβίνης καὶ τοῦ τοῦ ἐκ τῶν πολωνῶν ἱεραρχῶν σεβασμ. ἀρχιεπισκόπου κ. Θεοδοσίου μετὰ τεσσάρων ἱερέων καὶ τεσσάρων διακόνων, εἰς ἣν ἐπηκολούθησεν ἐπίσημον γεῦμα ἐν τῷ μητρ. μεγάρῳ, διαμειφθεισῶν καταλλήλων προπόσεων ἀπὸ μέρους τῶν σεβ. μητροπολιτῶν Βαρσοβίας καὶ Χαλκηδόνος καὶ ἄλλων κληρικῶν, ἀντιπροσωπευόντων τὰς ἐπαρχίας.

Τὴν ἑσπέραν ὁ ἐξοχώτ. πρόεδρος τῆς Πολων. Κυβερνήσεως παρέθηκεν ἐν τῷ ἀρχαίῳ ἀνακτόρῳ Ραδζιβὴλ ἐπίσημον δεῖπνον, τοῦ ὁποίου μετέσχον οἱ σεβ. μητροπολῖται Βαρσοβίας, Χαλκηδόνος, Σάρδεων καὶ Βουκοβίνης, ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Πολωνικῆς Ἐκκλησίας, οἱ ἐξοχ. ὑπουργοὶ τῶν θρησκευμάτων καὶ τῶν ἐσωτερικῶν μετὰ τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῶν αὐτῶν ὑπουργείων καὶ τοῦ τῶν ἐξωτερικῶν, οἱ ἐξοχ. πρεσβευταὶ Ρουμανίας, Σερβίας, Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δείπνου ἐπαιάνιζε στρατ. μουσική, κατὰ δὲ τὰ ἐπιδόρπια ὁ κ. πρόεδρος τῆς κυβερνήσεως ἀπήγγειλε σύντομον λόγον, καταλλήλους δὲ προπόσεις οἱ σεβασμ. μητροπολ. Βαρσοβίας, Χαλκηδόνος καὶ Βουκοβίνης.

Τὴν ἑπομένην Παρασκευὴν παρετέθη ἐπίσημον γεῦμα ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν, τὸ δὲ σάββατον τέϊον ὑπὸ τοῦ ἐξοχ. προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Στανισλάου Βοτιεκόβσκυ, τὴν δὲ δευτέραν (21 ἰδ. μηνὸς) ἡ Πατριαρχ. ἀποστολὴ ἀνεχώρησεν ἐκ Βαρσοβίας, προπεμφθεῖσα ἐπισήμως καὶ διὰ Κρακοβίας— ἔνθα διέμεινεν ὁλόκληρον τὴν Τρίτην ἐπεσκέφθη τὰ ἱστορικώτερα αὐτῆς — καὶ Τσέρνοβιτς—ἔνθα ἐφιλοξενήθη ὑπὸ τοῦ σεβ. μητροπολ. Βουκοβίνης—ἔφθασεν εἰς Βουκουρέστιον.

Κατὰ τὴν ἐν Βαρσοβίᾳ διαμονὴν αὐτῆς, ἡ Πατριαρχικὴ ἀποστολὴ ἐπεσκέφθη τὸν ἐκεῖ ἐξοχ. πρεσβευτὴν τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας, παρ' οὗ καὶ ἠξιώθη ἀντεπισκέψεως, εὐαρεστηθέντος νὰ διατάξῃ τὴν ἀτελῆ διεκπεραίωσιν τῶν διαβατηρίων αὐτῆς.

Ἐπὶ τῷ γεγονότι τῆς ὑπὸ τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου ἀναγνωρίσεως τοῦ αὐτοτοκεφάλου τῆς ἐν Πολωνίᾳ ὀρθοδ. Ἐκκλησίας, ἡ Πολων. Κυβέρνησις ἀπένειμε τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμ. Πατριάρχῃ, τῷ σεβ, μητρ. Χαλκηδόνος, προέδρῳ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῷ σεβασμ. μητροπ. Κυζίκου κ. Καλλινίκῳ, πρώτῳ τῇ τάξει τῶν Συνοδικῶν κατὰ τὴν ἐπὶ Γρηγορίου τοῦ Ζ' διεκπεραίωσιν τῶν σχετικῶν ἐγγράφων, τὸ παράσημον «La restauration de la Pologne» α' τάξεως, τοῖς σεβ. μητροπολ. Σάρδεων καὶ Βουκοβίνης τὸ αὐτὸ παράσημον β' τάξεως, τῷ Διερμηνεῖ κ. Σ. Κωνσταντινίδῃ, τῷ ρουμάνῳ καθηγητῇ καὶ Ἄρχοντι Μ. Νομοφύλακι τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κ. Δρ. Δημητρέσκου ὡς καὶ ἄλλοις τισὶ τὸ αὐτὸ παράσημον γ' τάξεως.